

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๖๓/๒๕๖๐

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๓๓/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๑ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นางสุพัฒตรา เมืองสนธิ ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรี ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้คัดค้านแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิก

สภาเทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนเพื่อเข้ารับหน้าที่ต่อสภาเทศบาลนครนนทบุรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงปัจจุบันตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และไม่แสดงบัญชีเงินฝาก ที่ดิน โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ และเงินกู้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ผู้คัดค้านชี้แจงว่าบัญชีเงินฝากเป็นของบุตรซึ่งพักอาศัยอยู่คนละบ้านจึงหลงลืมที่ดิน ๒ แปลงเป็นชื่อของบุตรที่สามียกให้ ผู้คัดค้านเข้าใจว่าสามีในฐานะนายกองคกรบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมได้แสดงในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสามีแล้ว ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอีก ๑ แปลงเป็นชื่อผู้คัดค้านแต่ได้ให้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครนนทบุรี เป็นผู้จัดเอกสารในการยื่นต่อผู้ร้องจำไม่ได้ว่าได้มอบเอกสารให้หรือไม่ ส่วนรถยนต์ใช้งานในธุรกิจของสามีโดยพนักงานขับรถนำไปจอดที่บ้านของพนักงานจึงหลงลืมไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๘) กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๔) (ง) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขณะผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรี ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงทรัพย์สินและหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินในบัญชีของผู้คัดค้านได้ เป็นเหตุให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดประสิทธิภาพ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้ว ซึ่งคำชี้แจงของผู้คัดค้านไม่น่าเชื่อถือ เป็นการง่ายแก่การกล่าวอ้าง ไม่มีเหตุผลเพียงพอให้รับฟัง ทั้งในชั้นพิจารณาผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติ อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เมื่อผู้คัดค้านยังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ผู้คัดค้านจึงต้องพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

ส่วนคดีอาญาที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้านในข้อหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ วรรคสองโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ จึงมีอายุความห้าปี ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนับแต่วันกระทำความผิด

คดีเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) แม้ระหว่างพิจารณา มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลง” ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในเวลาที่กระทำความผิด ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ในปัจจุบันก็บัญญัติหลักการนี้ไว้เช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ จึงถือว่าผู้คัดค้านกระทำความผิดในวันดังกล่าว แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ อันเป็นการฟ้องภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้คัดค้านมาศาลภายในอายุความดังกล่าวนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิด คดีส่วนอาญาที่ขอให้ลงโทษผู้คัดค้าน ในข้อหาดังกล่าวจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ปัญหาเรื่องอายุความในคดีอาญาเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ผู้คัดค้านไม่ได้ยกขึ้นต่อศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม

พิพากษาว่า นางสุพัฒตรา เมืองสนธิ ผู้คัดค้าน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนครนนทบุรีในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง
คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายประทีป ดุลพินิจธรรมา

นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม

นายจิรนิติ หะวานนท์

นายสุทินันท์ เสียมสกุล

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายนิพันธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์